

Välkommen till

Nyhetsbrev nr 7-2014

från Kalle Eriksson och Bjäreförlaget

Vi blir allt fler - nu snart 700

Visst är det glädjande. Antalet mottagare av mina Nyhetsbrev bara växer. Ständigt får jag nya förfrågningar om att få vara med. Ytterligare några nya får nu brevet för första gången.

Ni som nu får detta Nyhetsbrev är bortåt 700 stycken. Ni är spridda över en stor del av världen. USA; Kina, Australien, Frankrike, Tyskland, England... etc. De flesta med någon anknytning till Bjäre. Till dig som nu får Nyhetsbrevet för första gången vill jag förstås säga ett varmt välkommen. Vill du kolla tidigare Nyhetsbrev, hittar du dem på min hemsida www.bjareforlaget.com.

I Nyhetsbreven kan du ta del av saker och ting som jag hittar, när jag gräver i bjärebygdens historia och i den nutida kulturen. Allt blandat med diverse annat - smått och gott.

Tack

för alla uppmuntrande ord beträffande mina funderingar kring mitt dilemma just nu - om jag skall våga ge mig på vågstycket att låta trycka det bokmanus som ligger klart och som kommer att få titeln "Strövtåg i Bjäres historia".

De många positiva signalerna stimulerar. Nu väntar jag bara på svar från några företag om förhandbeställningar. Det är företag som företräds av personer som är genuint intresserade av vår hembygd och dess kulturhistoria. Därför är jag optimistisk. Blir det positiva signaler även där är saken klar: Strövtåg i Bjäres historia utkommer före jul i år.

Jag kommer dock att trycka boken i en liten upplaga. Därför: om du är intresserad och inte redan gjort någon intresseanmälan, kan du gör det nu. Obs. Det är inte någon beställning. Bara en fingervisning för mig.

En epok är på väg att ta slut

Mot slutet av 2015 upphör en viktig epok i Bjäres historia. Tunneln genom Åsen skall invigas. Järnvägen, som vi under 130 år kunnat åka på över Åsen kommer att förpassas till historien. I fortsättningen kommer vi att åka genom denna ås.

Dessa 130 år med Bjäre-järnvägshistoria innehåller mycket som är intressant. Något som borde uppmärksammas. Det tänker jag göra....

"På räls över Åsen under 130 år"

Det finns som nämnts skäl att uppmärksamma denna period i vår historia. Järnvägen har betytt mycket för denna bygd. Det gäller såväl persontrafik som godstrafik.

1885 var det stor invigningsceremoni i Båstad. Den nya linjen Helsingborg-Halmstad stod klar. F.ö. efter många år av stridigheter om bansträckningen.

Sedan har det "rullat på" under 130 år. Ofta med stort besvär. Ibland har det varit snön som satt stopp. Ibland höstlöven.!! Eller de branta backarna, som de långa godstågen haft svårt att klara av. Allt som allt: det har blivit ett stycke järnvägshistoria, som samtidigt är en del av vår bjärehistoria.

Att Bjäre fick järnväg kom att betyda mycket för bygden. Bjäre blev lättare att nå för såväl turister som andra. De varor som producerades här kunde lättare skickas till mottagare på andra orter. Nya samhällen växte upp. Utvecklades. Vejbylätt, Grevie.

Toppen nåddes vid mitten av 1900-talet. Sedan började tillbakagången. Bilen tog över. Med tiden lades järnvägsstationer ner. Samhällena kring de f.d. stationerna drabbades.

Nu står vi inför en nya era i "vår" järnvägshistoria. Nya stationslägen. En banvall över Åsen som kan användas till annat. Slut med fällda bommar på diverse ställen.

Det känns angeläget

att denna del av vår lokala historia dokumenteras. Framtida generationer kommer att vilja lära känna den. Därför har jag nu startat arbetet med att samla material till det som än så länge ryms i samlingsboxen "På räls över Åsen under 130 år".

Du är välkommen att bidra med dina kunskaper, minnen, bilder, tips etc. .. Hör av dig med ett mejl.

Här kommer några rader

som du som läst mina tidigare Nyhetsbrev kan hoppa över. Jag kommer nämligen med en upprepning. Det gäller de många uppskattande ord som jag får från

läsare som undrar vad det är som driver mig att arbeta så intensivt med denna dokumentation. Svaret är enkelt. Jag hittar saker som jag tycker är intressanta. Eftersom jag vet att många andra också är intresserade, vill jag dela med mig av mina upptäckter. Det är inget märkvärdigt eller ädelt i detta. Det är samma drivkraft som du och många andra har efter att ha upplevt något speciellt, exempelvis under en resa. Du vill berätta. Jag tror att alla har den drivkraften.

Dessutom känns det angeläget att vår historia kan göras tillgänglig för kommande generationer.

Extra bokrea.

I vintras - i samband med den allmänna bokrea i Sverige - hade jag under några dagar en alldeles egen bokrea - enbart för Nyhetsbrevets läsare. Det finns några böcker kvar. Eftersom jag nu -nästan - bestämt mig för en ny bok vill jag tömma lagret helt. Därför blir det under några dagar framöver en fortsatt bokrea. Här är böckerna och reapriserna:

Så blev Båstad tennis	225	100
Bilder av ett sekel i Bjäre	330	150
Vår Bjäre historia i bild	350	150
Bjärebors berättar	290	150

Reapriser gäller endast vid beställning direkt av mig. Beställ via mejl:

kalle@bjarenet.com

Böckerna kan hämtas hos mig, Hallavaravägen 102.

Om så önskas skickar vi beställda böcker. Frakt tillkommer då.

Tack även för detta stöd

I förra Nyhetsbrevet framförde jag kritiska tankar mot den s.k. "kultur", som har utbredd sig kring svensk elitfotboll. Läktarkultur. Bakgrunden till mina tankar var den tragiska händelsen strax före den allsvenska premiären i Helsingborg, då en fyraårig pojke blev ihjälslagen i samband med supporterbråk. Det verbala våld som länge tillåts att frodas fick nu det resultat, som många varnat för: det verbala våldet övergick i fysiskt våld.

Händelsen ledde till en våldsam reaktion. Glädjande nog. Många skrev på temat "Nu är det nog". Även jag kände detta behov. Mina funderingar kan du läsa på min hemsida. www.bjareforlaget.com

Finansiellt offside

Det finns mer inom dagens elitfotboll som det finns anledning att rikta kritik mot. Exempelvis sättet att sköta klubbarnas ekonomi. Flera av storklubbarna står på randen till konkurs. Några är redan där. En av anledningarna är de fantasilöner som betalas ut till spelarna.

Det är märkligt att klubbledningarna inte ser det enkla sambandet mellan intäkter och kostnader.

Tillfrisknande på väg?

Ändå: är kanske ett tillfrisknande på väg?

I de yttersta av dessa dagar ser jag att det - äntligen - dyker upp tankar om att de allsvenska klubbarna skall börja kolla sitt eget närområde när det gäller att plocka fram nya talanger. Inte bara lita på vad Afrika eller Amerika eller andra delar av världen kan bidra med. Då skulle klubbarna få ordning på sin ekonomi. Publiken skulle återvända till arenorna för att heja fram "sina egna" pojkar och flickor.

V. Karups IF fyller år

Om svensk elitfotboll innehåller vissa sjukdomssymptom är det desto friskare i småklubbsfotbollen. Aktiviteten och bredden på verksamheten är enorm. Jag blir påmind om detta när jag nu - tillsammans med en redaktion - arbetar med att skriva V. Karups IF:s historia. Nästa år fyller klubben 80. Dessa 80 år innehåller en imponerande och spännande utveckling. En historia som är väl värd att sättas på pränt och därmed bli bevarad för kommande generationer.

Liknande positiva toner hör man från de flesta övriga småklubbar. Uppfriskande - inte minst mot bakgrund av det som sker på elitnivå.

Vi är mitt uppe i den underbara tid som kallas VÅR

Våren är förstås underbar var man än bor. Om man har förmånen att bo i en trakt som vår, där naturen och kulturlandskapet bjuder på så mycket av slösande prakt är det något alldeles extra.

Naturens scenario under våren följer sitt särskilda manus. Varje art av vårens budbärare har sin tid att träda in på scenen och ta hand om uppmärksamheten. Först hästhovsörten, som dyker upp på vägkanternas sydsluttningar. Sedan maskrosen. Alla exemplaren samtidigt. Ängar och vägkanter målas i gult. Som om maskrosen vill säga: allt ljus på mig. Så övertas scenen av slånbuskarna. Moln av vitt.

Så fortsätter vårens olika budbärare och huvudrollsinnehavare att inta scenen - en efter en:

Häggen. Snart därefter syrenen. När dess rader skrivs vet jag ännu inte om det blir någon semester för skomakaren i år. Förra året vill jag minnas att det blev knalt med ledigheten för honom. Syrenen slog ut i blom snabbt efter häggen. När du läser detta vet du förmodligen hur det gått med skomakarens semester i år.

Många som läser detta brev upplever inte bjärevåren. Hur är det i Australien? Argentina? Där är ni på väg mot vinter. Och hur är det i USA - Texas, California, Minnesota, Florida. Skriv gärna och berätta.

Hallavara. Visst låter det finländskt

Jag bor inte långt från byn Hallavara. Jag får ofta frågan från folk som kommer frågan andra orter: Hallavara - Det låter finländskt. Visst är det så. Kanske har det verkligen med finska språket att göra. Rättare sagt - med åländska språket. Jag har haft anledning att fördjupa mig i ämnet för en kommande artikel och har nu fått fram åtminstone tre olika teorier om hur namnet Hallavara har uppstått. När jag är helt klar kommer det i något medium. Helt säkert på min egen hemsida. Håll koll framöver. Bland teorierna - i sägenform - finns såväl bjärevikingars slavar från Åland som krigsfångar från Åland, som blivit förpassade till denna plats.

Medan vi är i Hallavara

vill jag gärna återuppliva minnet av en av bjärebygdens numera glömda natursevärdheter - Hallavara dal. Förr var denna märkliga dal ett omtyckt besöks- och utflyktsmål. Hotell och pensionat i Båstad arrangerade utflykter till dalen med hästskjuts.

Även för ortsbefolkningen var Hallavara dal ett omtyckt mål. För söndagsutflykten. För eftermiddagskalaset vid födelsedag, namnsdag eller annat.

Nu är dalen bortglömd, utom av dem som bor riktigt nära.

Dalen har sin historia att berätta. Fortfarande kan vi på de branta dalslutningarna se spåren efter tidigare generationers envetna försök att kunna utnyttja den. Här fanns vatten till både djur och människor samt virke till byggen och till ved. Än idag kan vi skönja spåren efter de enkla vägar, som en gång har byggts "på skrå" från krönet däruppe till dalens botten. Där nere slingrar sig en bäck fram. Små terrasser, som byggts upp med stenar, skymtar här och var. Vittnar om försöken att kunna utnyttja jorden - och få den att stanna kvar - på sluttningarna.

På tal om språk och läsförståelse.

Skolan fortsätter att engagera. De politiska partiernas utspel står som spön i backen. Bakgrunden är förstås de larmrapporter som kommit. Om lärarkandidater vid högskolorna som har dålig läsförståelse. Om PISA-rapporten som ger Sverige underbetyg. Om oro i klasserna, som innebär att tid som skulle användas till att förmedla kunskaper i stället går till att försöka återställa ordningen.

Naturligtvis finns det mycket gott att säga om dagens skola. Vi har många skickliga och engagerade lärare och annan personal på våra skolor. Men tyvärr: dagens skola innehåller även sådant som är värt att vara kritisk mot.

Ibland hör jag företrädare för dagens skola yttra sig nedlåtande - minst sagt - om gårdagens skola och gårdagens pedagogik. Den inställningen bottenar ofta i okunskap.

I tidigare Nyhetsbrev har jag exemplifierat de goda sidor, som kunde finnas även i gårdagens skola. Jag hämtade exempel från Svenstads skola. Jag har refererat till vad två av eleverna där har kunnat berätta: Birgit Nilsson på 20-talet och Olle Pålsson på 30-talet.

I båda fallen är det samma lärare: Erik Pamp. Både Birgit och Olle talar om sin lärare i ytterst positiva ordalag.

Det är naturligtvis vanskligt att göra jämförelser mellan den tidens undervisning och dagens. Alla förutsättningar är så olika.

Ändå:

Inte minst mot bakgrund av den vildvuxna skoldebatt som rasar nu, känns det naturligt att se tillbaka på Erik Pamps undervisningsmetoder. Bl.a. när det gäller läskunnighet, språkförståelse, förmågan att uttrycka sig i skrift, mm.

Pamps elever fick rika möjligheter att träna sig i konsten att uttrycka sig i skrift. Att med egna ord redogöra för faktiska sammanhang. Uttrycka sig på korrekt svenska. Skrivning förekom ofta och i olika sammanhang. När exempelvis ett avsnitt i ett skolämne - geografi, historia, religionskunskap etc. - var genomgången, fick eleverna redovisa i form av en uppsats. Det blev därmed träning i såväl skrivkonsten som ett sätt för eleven att visa, om man kunnat tillgodogöra sig undervisningen.

Birgit berättade

När jag arbetade med boken om Birgit Nilsson - med tonvikten på Birgits barndom i Svenstad - fick jag uppleva många exempel på denna undervisningsform. Jag plöjde igenom mer än hundra skrivhäften(!), fyllda med Birgits små uppsatser. Många av dessa tillhörde s.k. fria ämnen. Birgit berättade i dessa uppsatser om lekarna på skolgården och hemma på gården, barnkalasen, cykelutflykterna. I skrivhäftena fanns också redovisningar från undervisningen. Jag har i dessa skrivhäftan läst om "Paulus och hans missionsresor", "Innehållet i Westfaliska freden", "Insekternas indelning i arter", "Lapplands indelning i fem lappmarker", "Olika slag av tungans missbruk", "Fakta om luft och vatten".

Ett uttryck för standarden i elevernas förmåga att uttrycka sig i skrift fick man, när dåvarande Radiotjänst anordnade en tävling i uppsatsskrivning. Uppgiften var att skriva på temat "Min hembygd". Eleverna tävlade såväl individuellt som i lag. Svenstads skola hävdade sig väl i lagtävlingen. Blev tvåa i Kristianstads län.

"Jag var alldeles yr av glädje"!

I sina uppsatser berättade Birgit ofta om sina cykelturer. Hon äskade att cykla. När hon en dag fick i uppgift att cykla från Svenstad till byn Mäsinge för att där byta sig till en alldeles ny cykel var det extra roligt.

"Jag var alldeles yr av glädje", skriver hon i sin uppsats och fortsätter:

- Finns det något härligare än att vara ute och cykla en härlig vårdag som denna?!

Birgits skrivareglädje och skrivareförmåga återspeglades också i skolbetygen. Hon fick högsta betyg i ämnet Skrivövningar. Vissa av åren i folkskolan hade hon högre betyg i ämnet Skrivning än i ämnet Sång!!!!

Avslutar som vanligt

Om du i fortsättningen inte vill ha min Nyhetsbrev är det bara att meddela mig genom ett mejl.

Kalle

Kalle Eriksson
Hallavaravägen 102
269 91 Båstad
Tel. 0431-365332